

יום הברית ונתינת שם

יום הברית

- ברית מילה תעשה ביום השמיני ללדת התינוק
  - יום מתחיל מצאת הכוכבים עד שקיעת החמה למחרת. - לפי היהדות
- לדוגמא: אם התינוק נולד ביום שלישי (מצאת הכוכבים של ערב יום שלישי) אזי הברית תערך ביום שלישי בשבוע לאחר מכן.
- אם התינוק נולד ביום שני עד שקיעת השמש אזי יום המילה הוא יום שני בשבוע הבא.
- בכל מקרה צריך ליידע ולהתייעץ עם המוהל
  - אם הלידה הייתה בשבת אזי צריך להתייעץ עם המוהל

נתינת שם לתינוק

המקובל האלקי הרה"ג מרדכי אליהו זצ"ל, אשר היה בקי בקריאת שמות טובים לילדים, מבאר את - חשיבות קריאת השם לילד, את זמן נתינת השם לבן, ואיזה שם כדאי לתת לילדים. (במאמר הבא 10 כללים לבחירת שם לילד).

חשיבות קריאת שם לילד

קריאת שם הוא דבר חשוב שמוזכר בתורה כמה וכמה פעמים. מוזכר שהאבות והאמהות קראו שמות לילדים שלהם, והתורה מסבירה את משמעות השמות. אדם הראשון היה מיוחד מכולם, שידע לקרוא שמות לכל בעלי החיים. כמו שכתוב: "ויקרא האדם שמות לכל הבהמה ולעוף השמים, ולכל חית השדה, ולאדם לא מצא עזר כנגדו". ואמרו חז"ל: "אמר ה' למלאכי השרת: חכמתו מרובה משלכם שהוא יודע לקרוא שמות".

לא רק ספר בראשית, כל התנ"ך כולו מלא בקריאת שמות ומשמעותם, כל שם ושם הוא בעל משמעות חשובה, גם לשעתן וגם לעתיד. מגילת רות מלאה מזה, כל שם שמוזכר שם הוא משמעותי ביותר: מחלון, כליון, אבימלך, נעמי, וכו'. ונאמר בגמרא (ברכות דף ז' ע"ב): "ומנלן דשמא גרים אשר שם אמר רבי אלעזר: דאמר קרא, 'לכו חזו מפעלות ה'?' [שהשם גורם את מהלך חיי האדם] שמות בארץ, אל תקרי שמות אלא שמות".

הקב"ה מתערב בשמות בני האדם ומשנה את שמותם לפי התפקיד שמיועד להם. מאברם הוא משנה לאברהם. משרי הוא משנה לשרה, הכל כדי שזה יתאים לתפקיד החדש של אברהם ושרה. אברהם אדם שמלמד את תושבי ארצו ארם להכיר את ה'. אלא - אינו רק "אב לארם" (משמעות השם אברם) אב המון גויים. אב שמפיץ את האמונה בכל אומות העולם. בכל הגויים כולם דרך עם - "אברהם" עובר בעשה". [הוא] אברם - ישראל. לכן: "כל הקורא לאברהם

זמן נתינת השם לבן

אברהם אבינו קיבל את שמו "אברהם" ביחד עם הציווי על ברית המילה. "אני הנה בריתי אתך והיית לאב המון גוים, ולא יקרא עוד את שמך אברם, והיה שמך אברהם, כי אב המון גוים נתתיך", (בראשית יז). לכן מקובל לתת שם לבן בברית המילה.

יתנו לו שם - אם יש עיכוב בברית המילה של הבן בגלל צהבת או מחלה אחרת ח"ו יותר מחודש ימים יתפללו על "הבן של - בסוף השלושים יום, למרות שעדיין לא נימול. ואם הוא חולה ומתפללים עליו פלונית".

איזה שם לתת לילדים?

במדרש (תנחומא, האזינו ז): "זכור ימות עולם בינו שנות דור ודור, לעולם יבדוק אדם בשמות לקרוא וכך נמצא בספר רבי משה...הראוי להיות צדיק, כי לפעמים השם גורם טוב או גורם רע [בשם] לבנו הדרשן".

צריך לזכור שיש שלוש סוגים של שמות:

יש שמות של לכתחילה. שמות מתאימים וטובים, ובהם קוראים לכתחילה. [א]

יש שמות שאם קראו בהם לא משנים אותם, אבל לכתחילה לא קוראים בהם. רק אם יש איזו [ב] שהיא בעיה, משנים אותם.

יש שמות שאפילו אם קראו בהם משנים אותם. [ג]

כשבחרים שם לילד, צריך לשים לב לעשרה כללים:

1. בחירת שם שההורים אוהבים

קריאת השם היא הזכות של ההורים, לא של הסבא, הסבתא או הדודה. השם צריך להיות שם שההורים אוהבים אותו ורוצים בו. הם צריכים להחליט בהסכמה בינם לבין עצמם. אחרי שהחליטו ראוי להתייעץ עם רב לראות שהשם הוא שם טוב ומקובל, כי לפעמים אפשר לטעות ולקרוא בשם שלא טוב לילד וזה יפגע בו בהמשך החיים. אבל השמות צריכים להיות שמות שההורים אוהבים ילכו לרב שיחליט על שם בשביל בנם. - אותם. רק אם יש ויכוח בין האב לאם על השם

את השם ראוי לקבוע רק אחרי הלידה. לפני כן אפשר להעלות רעיונות של שמות שונים, אבל קביעה בין ההורים תהיה בעיקר אחרי הלידה. אם הורי הבעל או האישה מבקשים לדעת את השם לפני כדאי לומר להם שהמנהג הוא שההורים מחליטים על השם רק לאחר הלידה. ואם רוצה - הלידה יכול להודיע להם את השם ממש לפני הברית, כדי שלא יתעורר - לעשות להם נחת ולשתף אותם או הסבתות ירצו שם אחר./ויכוח שההורים ירצו שם פלוני או אלמוני דווקא והסבות ו

לא יקראו בו. - אם יש ויכוח בין הבעל לאישה, הם צריכים לדעת כי כל שם שלא מתאים לאחד מהם יחפשו עוד ועוד שמות עד שימצאו שם שמתאים לשניהם.

2. לבחור שם שיש לו משמעות חיובית

ראוי לחפש שם שיש לו משמעות חיובית, שאין לו הקשר שלילי.

הגמרא (יומא פג) מספרת על רבי מאיר ורבי יהודה ורבי יוסי שהיו הולכים בדרך. "רבי מאיר היה רבי מאיר היה בודק את שמות האנשים לדעת את מעשיהם על פי משמעות שמותם, - דייק בשמא" הם לא היו בודקים בשם. הגיעו לאיזה מקום וביקשו - "רבי יהודה ורבי יוסי לא הוו דייקי בשמא" אמר להם: "כידור". אמר רבי מאיר: "שמע. "מה שמך": שאלו את בעל הבית. נתנו להם, מקום ללון מינה, אדם רשע הוא, דכתיב (דברים לב), "כי דור תהפוכות המה".

רבי יהודה ורבי יוסי הפקידו אצל בעל הבית הזה את כספם, כי הוא נראה להם צדיק וטוב. רבי מאיר החביא את כספו ליד בית הקברות, במקום שלא יחפשו אותו אנשים אחרים. אירע המקרא והמקום שבו החביא רבי מאיר את כספו היה ליד קבר אביו של אותו כידור הפונדקאי. בלילה בא אביו של כידור ואמר לו שיש כסף ליד קברו בבית עלמין. בא אותו רשע לרבי מאיר וסיפר לו את החלום. אמר לו רבי מאיר, שחלומות של ליל שבת אין בהם ממש. ליתר ביטחון הלך רבי מאיר ושמר את כספו עד מוצאי שבת.

במוצאי שבת באו רבי יהודה ורבי יוסי לכידור וביקשו את כספם. אמר להם: "לא היו דברים מעולם". אמרו לו רבי יהודה ורבי יוסי: "למה לא הזהרת. "למה לא בדקתם בשמו": אמר לחבריו רבי מאיר אמר להם רבי מאיר: "שהעניין הזה של השמות הוא לא דבר ודאי ומוחזק לגמרי, אבל. "אותנו בהחלט יש בו סיבה לחשש".

הלכו אותם החכמים ומשכו את כידור בדיבור, השקו אותו יין ושמו לב כי שפמו מלוכלך בעדשים. הלכו לאשתו ואמרו לה: "בעלך ביקש שתתני לנו את הכסף שהפקדנו אצלו, סימן לדבר שנתת לו נתנה להם את הכסף שלהם והלכו - הבוקר לאכול עדשים". כשהיא שמעה את הסימן הבדוק הזה לדרכם. כששמע אותו אדם כי חכמים הצליחו להערים עליו ולקחו את כספם חזרה, הלך והרג את אשתו מרוב כעס. מספרת הגמרא שבהמשך הדרך הם למדו מרבי מאיר לבדוק את בני האדם בשמות.

לא שהשמות אומרים בוודאות על תכונותיו של האדם, אבל הם יכולים ללמד אותנו לחשוש, שהשם גורם. לכן לא קוראים בשם "נמרוד", שמשמעותו מרידה, וכן כל כיוצא בזה.

3. ראוי שיהיה שם של צדיקים

כדאי שהשם יהיה שם של אנשים טובים וישרי דרך, אנשים צדיקים. אם קוראים על שם אדם מסוים, ראוי לבחור אדם שהוא חיובי: שומר מצוות, בעל מידות טובות וכדומה. לכן לא מומלץ לכתחילה לקרוא בשם "מתן", שהוא שם של כהן לעבודה זרה, למרות שמשמעות השם היא חיובית. כן לא טוב לקרוא לכתחילה בשם "ענת" או "נבו", שהם שמות שהוזכרו בהקשר שלילי בתורה.

שמות עם משמעות כפולה: אם יש שם שהוא גם שם של צדיק וגם שם של רשע, כמו למשל "נעמה" או "ישמעאל", מותר לקרוא בו, ויכוונו לשם של הצדיק; יכוונו לרבי ישמעאל שהיה כהן הגדול ולא לישמעאל שהיה פרא אדם, יכוונו לנעמה אשת נח ולא לנעמה אחות תובל קין שחטאה והחטיאה את אשת עשיו. ואחת צדקת שהצילה את - הנפילים. כמו כן השם "יהודית" שהייתה אחת שהיא רשעית ישראל בימי הבית השני. וכן אבשלום, אלעד הם שמות שמשמעותם חיובית אע"פ שהיה אדם שלילי כך כתב בשו"ת בשמים ראש סי' קצ, שניתן לקרוא בשם של רשע אם משמעותו [שנקרא בשם זה. השם חיובית, אמנם הרב בתחילת דבריו לא כתב כן, וכן מבואר דעת תוס' ביומא לח, ב לגבי אבשלום, [ע"ש. וצ"ע. העורך

4. על שם מישהו שהיה איש טוב

אם חייבים לתת שם על שם אדם שלא היה איש חיובי, כגון סבא או סבתא שהיו בעלי מידות רעות או שלא היו אנשים טובים עם הבריות, אפשר לכוון בעת קריאת השם על שם של צדיק שנקרא באותו שם בדיוק, ויותר טוב להוסיף שם שני על השם של הסבא או הסבתא הזאת.

5. לא לקרוא בשם משונה ומיוחד.

אין לקרוא לבן שם שלא רגילים בו, שם פלאי. וכן אין לקרוא בשם שבעבר היה נחשב כשם נפוץ וכיום אין קוראים בו עוד. שם זה עלול לגרום להם צער בין הילדים, ולפעמים גם בין המבוגרים.

6. לא לקרוא על שם אדם שנהרג או היו לו חיים קשים.

אין לקרוא אלא על שם אדם שהחיים שלו היו חיים טובים, ולא שחלילה נהרג במלחמה או במחלה לא יקראו - קשה בקיצור ימים ושנים. אם היה סב שמת באופן קשה או נרצח ח"ו, ונולד לו כעת נכד לו בשמו, אלא בתוספת שם. ונוהגים להוסיף לשם המקורי: חי, חיים, יחיאל, יחיה, ועל שמו של מישהו אחר.

7. לא לקרוא שם של בנים לבנות ולא של בנות לבנים.

אין לקרוא לבן בשם של בת ולא לבת בשם של בן. ודבר זה ראוי להקפיד עליו שהוא עלול לגרום צער לילדים בעת שיגדלו, שחבריהם עלולים להציק להם בשל כך.

גם הילד עצמו עלול להתבלבל, ובימינו שיש כאלה שלא יודעים עליהם אם הם בנים או בנות, ראוי להקפיד בדבר זה ביותר שהילדים לא יתבלבלו בדבר זה כלל.

8. לא לקרוא שמות בלועזית.

חכמינו אמרו כי בני ישראל זכו לגאולת מצרים בזכות זה שלא שינו את שמותיהם לשמות נכריים. לצערנו אחרי חורבן הבית השני יצאנו לגלות ולא נגאלנו ממנה כמעט אלפיים שנה, בגלות זו שינו את שמותינו לשמות נכריים, והדברים קשורים לעיכוב הגאולה של ישראל.

לכן אם השם לקוח מתרבות הנכרים ראוי מאוד להחליף אותו בשם עברי. ואע"פ שזה לא כל כך קל זה כדאי, כיון ש"שם" הוא משהו מהותי לאדם. - להחליף שם

גם השמות: מאי, יולי, אוגוסט, הם גם שמות של נכרים, וגם שמות של אלילים נכריים, בהחלט ראוי צריך להחליפם. - להימנע מלקרוא בהם. ואם נקראו כבר

מי שיש לו שם לועזי ואין לו משמעות שלילית, טוב שישנה את שמו לשם עברי בלשון הקדש, אבל - לבית הכנסת, ואחד לועזי - זאת לא חובה. בחו"ל נותנים לפעמים לאדם שתי שמות: אחד עברי לא צריך לעשות "סדר שינוי" - לרחוב הנכרי. כשאדם זה עולה לארץ ורוצה לעבור לשמו העברי השם", כנהוג. אלא יחליט מהיום ששמו כך וכך, ויודיע לחבריו ומכריו, ומכאן ואילך יקפידו לקרוא לו בשמו העברי בלבד.

אין שום חשש לקרוא להורים בשמות שניתנו להם באידיש או בלאדינו, שהם תרגומים של לשון הקדש, שנכנסו לשפת היהודים באותן תקופות. אבל כשקוראים על שם סבא או סבתא ששם הוא

יש לקרוא על שמם בתרגום השם לעברית. - בשפות אלו

9. להיזהר עם שם המכיל אותיות משמות הקדש

מותר לקרוא בשם המכיל אחד משמותיו של הקב"ה רק אם הוא מופיע בתנ"ך, כגון: צורישדי, עמנואל, מישאל וכדומה. אך אין לקרוא בשם כזה כשאינו מופיע בתנ"ך.

כתיבת שם המכיל אחד משמותיו של הקב"ה: מצד הדין אפשר לכתוב שמות המכילים אותיות משמות הקב"ה באופן רגיל בלא חשש, ואין צורך להפסיק ע"י מקף וכדומה בין האות י' לאות ה', או בין אות א' לאות ל', כגון נתנאל או בתיה. אבל ידוע שהרב יהודה צדקה עליו השלום היה כותב את שמו יהודא באלף, כדי שלא יטעו וישמיטו את האות דלת ויהיה כתוב בטעות שם ה'.

מותר לקרוא בשם "שלום" ואין חשש בדבר. רק לא יקרא שם זה בבית מרחץ וכדומה. מן הדין אפשר לכתוב את השם "שלום" באופן מלא ללא שום שינוי.

10. לא לקרוא שמות של מלאכים, אלא אם כן זה שם ידוע.

אין שום חשש לקרוא בשם של מלאכים באותם שמות שהם מקובלים בעם ישראל, כגון: מיכאל, רפאל, אוריאל, גבריאל, וכדומה. אבל אין לקרוא בשמות מלאכים שאין רגילים לקרוא בהם, אע"פ שמצד הדין אין בזה איסור, כי יש בכך איזה חשש.

מזל טוב והרבה נחת.

[1-008-082-088 - לחצו לקבלת ייעוץ מקצועי חינם או התקשרו](http://www.082-088-1-008-1)